

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Redovisning av uppdrag om statsbidrag för lärcentrum 2021

Härmed redovisas omfattning och användning av statsbidrag för lärcentrum
bidragsåret 2021 enligt förordning (2017:1303) om statsbidrag för lärcentrum.

På Skolverkets vägnar

Jonas Krantz
Avdelningschef

Handlingen är beslutad i Skolverkets
elektroniska ärende- och
dokumenthanteringssystem av:
Jonas Krantz (Avdelningschef) den
2022-03-29.

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Johanna Freed samt
handläggare Beatrice Fäldt och Amira Fairoud deltagit.

Sammanfattning

Statsbidrag för lärcentrum infördes 2018 och kan sökas av kommunala huvudmän i samverkan. Anslaget för bidragsåret 2021 var 90 000 000 kronor. Totalt ansökte huvudmännen om statsbidrag för 147 556 111 kronor, ett söktryck på cirka 164 % av disponibla medel. 50 ansökningar om statsbidrag inkom och i dessa ingick totalt 212 kommuner och kommunalförbund.

Statsbidrag beviljades helt eller delvis för 35 ansökningar och totalt 90 000 000 kronor utbetalades. Av de projekt som beviljades innefattade många inköp av teknisk- och digital utrustning i syfte att erbjuda fjärr- och distansutbildning eller för att genomföra utbildning eller studier på plats på ett lärcentrum. Andra projekt kretsade kring att utveckla och erbjuda stöd till elever både på plats och digitalt. En handfull projekt handlade om att utveckla insatser till specifika elevgrupper (exempelvis nyanlända eller lågutbildade) eller insatser för att utveckla helt nya lärcentrum.

Huvudmännen nyttjade 85 357 611 kronor av det beviljade statsbidraget. Detta medförde en nyttjandegrad på 95 %. Nyttjandegraden har ökat något från 88 % 2020.

I bilaga 1 finns en sammanställning med uppgifter från ansökan och redovisning avseende bidragsåret 2021 (exempelvis sökt belopp, beviljat belopp och redovisat belopp för respektive bidragsmottagare). I bilaga 2 finns en sammanställning över vilka kommuner som samverkat under 2021.

Om statsbidrag för lärcentrum

Förordning (2017:1303) om statsbidrag för lärcentrum beslutades av regeringen den 1 mars 2018. Syftet med statsbidraget är att stimulera utveckling av lärcentrum i kommunerna.

Statsbidraget för lärcentrum kan sökas av kommunala huvudmän i samverkan. I förordningen definieras ett lärcentrum som en verksamhet som organiseras av en eller flera kommuner, där den studerande erbjuds stöd i sitt lärande från lärare och annan personal och ges möjlighet att möta andra studerande.

Lärcentrum kan vara tillgängliga för studier inom:

1. kommunal vuxenutbildning,
2. yrkeshögskola,
3. universitet och högskola, eller

4. andra utbildningsformer.¹

Utöver statsbidrag för lärcentrum arbetar Skolverket även på andra sätt för att utveckla lärcentrum. 2017 fick Skolverket i uppdrag att kartlägga och redovisa förekomsten av lärcentrum samt vid behov komma med förslag på hur lärcentrum kunde vidareutvecklas. Redovisningen av kartläggning utmynnade bland annat i att statsbidraget för lärcentrum infördes 2018. I dagsläget deltar Skolverket i ett myndighetsövergripande utvecklingsarbete. Målet med arbetet är att *stärka möjligheter till livslångt lärande och kompetensförsörjning i hela landet genom att erbjuda stödstrukturer för att utveckla lärcentras verksamhet.*²

Bidragsåret 2021

Ansökan 2021

De kommunala huvudmännen kunde ansöka om statsbidrag för lärcentrum för bidragsåret 2021 under perioden 1 september till 1 oktober 2020. Anslaget för bidragsåret 2021 var 90 000 000 kronor. Skolverket fick totalt in 50 ansökningar om totalt 147 556 111 kronor, ett söktryck på cirka 164 % av disponibla medel. Totalt 212 kommuner och kommunalförbund ingick i de 50 ansökningarna. För bidragsåret 2020 fick Skolverket in 53 ansökningar om totalt 151 813 232 kronor. I de 53 ansökningarna ingick totalt 217 samverkande kommuner. Därmed var intresset för bidraget marginellt mindre för år 2021 än föregående bidragsår.

Nytt för bidragsåret 2021 var att de samverkande kommunerna kunde ansöka om medel för mer än ett projekt. Totalt ansöktes det om medel för 122 projekt. En stor del av projekten innefattade insatser kopplade till utveckling av fjärr- och distansstudier samt övergripande utvecklingsprojekt kopplade till lärcentrum. Andra insatser tangerade olika former av stödinsatser för elever (studiestöd, specialpedagogiskt stöd, IT-stöd och svenska för invandrare/svenska som andra språk eller på modersmål), inköp av utrustning till lärcentrum (exempelvis teknisk utrustning och möbler), kompetensförsörjning av personal men också insatser kopplade till samordning och samverkan både inom enskilda lärcentrum och mellan kommuner och andra aktörer kopplade till lärcentrum. 63 av projekten riktade sig till befintliga lärcentrum, 22 till nya lärcentrum och resterande 37 projekt riktade sig till både nya och befintliga lärcentrum. I 48 av ansökningarna hade samråd med regionalt utvecklingsansvarig aktör (RUA) skett.

¹ Andra utbildningsformer kan exempelvis vara verksamhet inom Folkbildningen.

² Lärcentra för kompetensförsörjning och livslångt lärande - Behovsinventering och analys. Redovisning av uppdrag inom myndighetssamverkan för kompetensförsörjning och livslångt lärande. Dnr: Skolverket 2022:212-1

Statsbidraget har fördelats enligt bedömningskriterierna i § 5 i förordningen (2017:1303):

1. i vilken grad insatserna kan främja tillgång till och genomströmning i utbildningen,
2. om ansökan avser lärcentrum i de kommuner där det inte finns ett lärcentrum,
3. behovet av geografisk spridning av lärcentrum, och
4. om samråd med regional utvecklingsansvarig aktör har skett.

Beslut om ansökan fattades den 8 januari 2021. Statsbidrag beviljades för 15 ansökningar, och 20 ansökningar beviljades delvis. Sammanlagt beviljades bidrag för 59 projekt. Totalt utbetalades 90 000 000 kronor. De 15 ansökningar som fick avslag bedömdes i lägre grad uppfylla bedömningskriterierna ovan.

Beviljade projekt

De beviljade projekten handlar framför allt om att utveckla olika typer av stöd för studerande, (exempelvis genom teknisk och digital utrustning) samt övergripande utvecklingsinsatser för specifika elevgrupper eller för att utveckla nya lärcentrum.

Projekten med fokus på teknisk och digital utrustning handlade främst om att utveckla möjligheterna till fjärr- och distansundervisning genom att utrusta lärcentrum med ändamålsenlig utrustning. I flera av fallen var målet med dessa projekt även att möjliggöra samverkan mellan kommuner avseende kursutbud. I många av projekten ämnade man även att utrusta lärcentrum med teknisk och digital utrustning för att förbättra undervisningen på plats, samt att erbjuda lån av exempelvis datorer till elever som inte har tillgång till adekvat utrustning i hemmet.

Många av projekten avsåg att etablera eller vidareutveckla olika typer av stöd för studerande. Gemensamt för flertalet projekt var att man ville bygga upp en övergripande stödorganisation för att kunna erbjuda elever flera olika typer av stöd i sina studier (exempelvis specialpedagogiskt stöd, studiestöd, stöd på modersmål, svenska för invandrare/svenska som andra språk, IT-stöd och studie- och yrkesvägledning). I många av projekten ville man utveckla ovanstående insatser specifikt för elever som studerar på distans.

I övrigt bland de beviljade projekten fanns insatser av övergripande karaktär. Bland projekten finns både insatser som riktar sig generellt men också större insatser som riktar sig mot specifika elevgrupper (till exempel nyanlända, lågutbildade eller elever som genomgår högre utbildning). Vi beviljade även projekt som syftade till att utveckla nya lärcentrum.

Redovisning för bidragsåret 2021

Bidragsmottagarna redovisade hur de använt bidraget under perioden 1 januari till 1 februari 2022. Totalt redovisades 85 357 611 kr av det beviljade statsbidraget och Skolverket återkrävde totalt 4 641 778 kr av det utbetalade statsbidraget. Det medförde en nyttjandegrad på 95 % vilket är något högre än föregående år (då nyttjandegraden var 88 %).

1 25 av 35 redovisningar har samverkansgrupperna redovisat att de använt hela bidragsbeloppet. 7 samverkansgrupper har nyttjat över 80 % av utbetalat statsbidrag och 3 samverkansgrupper har nyttjat mellan 53 – 71% av utbetalat statsbidrag.